

DE TOEKOMST VAN ONDERWIJS

Als titel boven deze column had u misschien *'Het Nieuwe Leren'* verwacht. Zeker in een editie van Business Process Magazine die het thema opleidingen heeft. Echter alles is tegenwoordig al 'nieuw'. Het nieuwe rijden, het nieuwe werken, het nieuwe wassen, het nieuwe reizen en ga zo nog maar even door. Als we het over opleidingen hebben dan komen we al snel bij het hoger onderwijs in Nederland en hoewel er wel degelijk veel moet veranderen, blijft er ook erg veel bij het oude. Terwijl onder invloed van 'Europa' het verschil tussen hogescholen en universiteiten moet verdwijnen (er komt een Europees hoger onderwijsstelsel), zijn de universiteiten druk bezig met het verdedigen van hun positie en maken maar weinig hogescholen echt aanstalten om zich hun nieuwe taak toe te eigenen (toegepast onderzoek). Natuurlijk zijn er hogescholen die zich universiteit noemen (Hanze University) en de Lectoren noemen zich in het buitenland massaal Professor, immers 'What's a lector'?

Maar het totaalplaatje in ogenschouw nemende verandert het hoger onderwijs nog niet zo snel in Nederland. Echter, er staat in het hoger onderwijs echt iets ingrijpends te gebeuren. De komende jaren zal er een enorme uitstroom van docenten plaats vinden omdat zij met pensioen gaan. Voor sommige opleidingen loopt dit op tot meer dan 30 procent van het personeelsbestand. U begrijpt; voor iedere organisatie is een dergelijk verloop een groot risico voor het voortbestaan. En waar de noodzaak voor beleid bijna was doorgedrongen in het onderwijs en bij de overheid, daar kwam de financiële en economische crisis om de hoek. Waar het hoger onderwijs in Nederland al jaren moeite heeft om haar vacatures te vervullen, hebben nog maar weinig instellingen veel openstaande vacatures en dat met

dank aan de economische malaise. Echter een gevolg is dat beleid om de aanstaande grote uitstroom van docenten op te vangen (voorlopig) weer in de koelkast is beland. Nu kunnen we in het onderwijs hopen dat de crisis nog een jaar of tien aanhoudt, maar persoonlijk betwijfel ik dat.

Kortom, het hoger onderwijs in Nederland gaat grote veranderingen tegemoet en dat biedt ook kansen. Eén van de kansen is om er voor te zorgen dat de opleidingen nu eindelijk eens in de pas gaan lopen met de ontwikkelingen in het bedrijfsleven en de maatschappij. Waar tot nu toe een veel gehoorde klacht is dat studenten niet de juiste kennis meekrijgen voor functioneren in het bedrijfsleven, kunnen we dat nu beter afstemmen door juist met het bedrijfsleven het onderwijs te gaan opzetten en verzorgen. Door het inzetten van mensen uit de praktijk in deeltijdaanstellingen ontstaat vanzelf een betere afstemming. Tevens biedt dit weer allerlei kansen voor het leger ZZP'ers dat wij in Nederland hebben. Zij kunnen aan één kant onderwijs verzorgen (een dienst) terwijl zij tegelijkertijd bezig zijn aan de ontwikkeling van hun eigen competenties (life long learning). De flexibiliteit zal hierdoor in het onderwijs ook dienen toe te nemen.

Dit werkt het gebruik van e-learning en sociale media weer verder in de hand. Studenten werken samen aan opdrachten om zo de gevraagde competenties te ontwikkelen en communiceren daarbij via twitter en facebook terwijl ze tegelijkertijd een netwerk en kennisportfolio opbouwen in LinkedIn. Zie daar, zo eindigen we toch weer bij *Het Nieuwe Leren*.

Pascal Ravesteijn is bestuurslid van BPM-Forum Nederland.